Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 26ης Ιανουαρίου 2017*

«Αίτηση αναίρεσης — Συμπράξεις — Βελγική, γερμανική, γαλλική, ιταλική, ολλανδική και αυστριακή αγορά ειδών υγιεινής — Συντονισμός τιμών πώλησης και ανταλλαγή ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών — Κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων του 2006 — Υποχρέωση αιτιολόγησης — Αρχή της ίσης μεταχείρισης — Αναλογικότητα — Άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας»

Στην υπόθεση C-636/13 P,

με αντικείμενο αίτηση αναίρεσης δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2013,

Roca Sanitario SA, με έδρα τη Βαρκελώνη (Ισπανία), εκπροσωπούμενη από τους J. Folguera Crespo, P. Vidal Martínez και E. Navarro Varona, abogados,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την F. Castilla Contreras καθώς και από τους F. Castillo de la Torre και F. Jimeno Fernández, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, προεδρεύοντα του πρώτου τμήματος, M. Berger, E. Levits, S. Rodin (εισηγητή) και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Wathelet

γραμματέας: K. Malacek, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 10ης Σεπτεμβρίου 2015,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Νοεμβρίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

Απόφαση

1 Με την αίτηση αναίρεσης, η Roca Sanitario SA ζητεί τη μερική αναίρεση της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Roca κατά Επιτροπής (T-408/10, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2013:440), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο μείωσε σε 6 298 000 ευρώ το πρόστιμο που επιβλήθηκε στη Roca Sanitario, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τη θυγατρική της Roca SARL (στο εξής: Roca) με την απόφαση C(2010) 4185 τελικό της Επιτροπής, της 23ης Ιουνίου 2010, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (υπόθεση COMP/39092 – Εγκαταστάσεις λουτρών) (στο εξής: επίδικη απόφαση), και απέρριψε κατά τα λοιπά την προσφυγή της με αίτημα την ακύρωση της απόφασης αυτής της Επιτροπής.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός (ΕΚ) 1/2003

2 Ο κανονισμός (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα [101] και [102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), προβλέπει στο άρθρο 23, παράγραφοι 2 και 3, τα εξής:

«2. Η Επιτροπή δύναται με απόφασή της να επιβάλει σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων πρόστιμα, σε περίπτωση που αυτές, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας:

α) διαπράττουν παράβαση των διατάξεων του άρθρου [101] ή του άρθρου [102 ΣΛΕΕ], […]

[…]

Για καθεμία από τις επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην παράβαση, το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το 10 % του συνολικού κύκλου εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.

[…]

3. Ο καθορισμός του ύψους του προστίμου γίνεται με βάση τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης.»

3 Το άρθρο 31 του κανονισμού ορίζει:

«Το Δικαστήριο διαθέτει πλήρη δικαιοδοσία για τον έλεγχο των αποφάσεων με τις οποίες η Επιτροπή επιβάλλει πρόστιμο ή χρηματική ποινή. Το Δικαστήριο δύναται να καταργεί, να μειώνει ή να επαυξάνει τα πρόστιμα ή τις χρηματικές ποινές που έχουν επιβληθεί.»

Οι κατευθυντήριες γραμμές του 2006

4 Κατά το σημείο 2 των κατευθυντήριων γραμμών για τη μέθοδο υπολογισμού των προστίμων που επιβάλλονται κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23, παράγραφος 2, [στοιχείο] α', του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 (ΕΕ 2006, C 210, σ. 2, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές του 2006), «η Επιτροπή οφείλει να λαμβάνει υπόψη της τη διάρκεια και τη σοβαρότητα της παράβασης» και «το επιβαλλόμενο πρόστιμο δεν πρέπει να υπερβαίνει τα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 23 παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, του [κανονισμού 1/2003]».

5 Το σημείο 13 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006 έχει ως εξής:

«Για τον καθορισμό του βασικού ποσού του προστίμου, η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί την αξία των πωλήσεων των προϊόντων ή υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν από την επιχείρηση, με τις οποίες η παράβαση σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα […], στον σχετικό γεωγραφικό χώρο εντός του [Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)]. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί κατά κανόνα τις πωλήσεις της επιχείρησης κατά τη διάρκεια του τελευταίου πλήρους οικονομικού έτους της συμμετοχής της στην παράβαση.»

6 Το σημείο 20 των ίδιων κατευθυντήριων γραμμών έχει ως εξής:

«Η εκτίμηση της σοβαρότητας θα γίνεται κατά περίπτωση για κάθε είδος παράβασης, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές συνθήκες της υπόθεσης.»

7 Το σημείο 21 των κατευθυντήριων αυτών γραμμών προβλέπει:

«Κατά γενικό κανόνα, το ποσοστό επί της αξίας των πωλήσεων που θα λαμβάνεται υπόψη θα μπορεί να ανέλθει έως το 30 % της αξίας των πωλήσεων.»

8 Κατά το σημείο 22 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006:

«Για να αποφασιστεί εάν το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων, το οποίο θα λαμβάνεται υπόψη σε μια συγκεκριμένη υπόθεση θα πρέπει να είναι χαμηλά ή υψηλά στην κλίμακα αυτή, η Επιτροπή θα συνεκτιμά διάφορους παράγοντες, όπως το είδος της παράβασης, το συνολικό μερίδιο αγοράς όλων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, τη γεωγραφική έκταση της παράβασης και το εάν η παράνομη συμπεριφορά έχει εκδηλωθεί στην πράξη ή όχι.»

9 Το σημείο 23 των κατευθυντήριων αυτών γραμμών έχει ως εξής:

«Οι οριζόντιες συμφωνίες καθορισμού τιμών, κατανομής αγορών και περιορισμού της παραγωγής, που είναι κατά κανόνα μυστικές, είναι, από την ίδια τη φύση τους, μεταξύ των πλέον επιζήμιων περιορισμών του ανταγωνισμού. Ως ζήτημα πολιτικής θα τιμωρούνται με βαριά πρόστιμα. Κατά συνέπεια, το ποσοστό της αξίας των πωλήσεων που θα λαμβάνεται υπόψη για τέτοιου είδους παραβάσεις κατά κανόνα θα ορίζεται στα υψηλότερα όρια της παραπάνω κλίμακας.»

10 Το σημείο 25 των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών προβλέπει:

«Επιπρόσθετα, ανεξαρτήτως της διάρκειας της συμμετοχής μιας επιχείρησης στην παράβαση, η Επιτροπή θα περιλαμβάνει στο βασικό ποσό ένα ποσό που θα κυμαίνεται μεταξύ 15 % και 25 % της αξίας των πωλήσεων όπως αυτή ορίζεται παραπάνω στην Ενότητα Α, προκειμένου να αποτρέπονται οι επιχειρήσεις και από το να εισέρχονται απλώς σε οριζόντιες συμφωνίες καθορισμού των τιμών, κατανομής της αγοράς και περιορισμού της παραγωγής. Η Επιτροπή θα μπορεί επίσης να επιβάλει ένα τέτοιο επιπρόσθετο ποσό και σε περιπτώσεις άλλων παραβάσεων. Για τον καθορισμό του ποσοστού επί της αξίας των πωλήσεων που θα ληφθεί υπόψη σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη της διάφορους παράγοντες και ιδίως εκείνους που προβλέπονται στο σημείο 22.»

11 Το σημείο 29 των κατευθυντήριων γραμμών προβλέπει:

«Το βασικό ποσό του προστίμου θα μπορεί να μειωθεί όταν η Επιτροπή θα διαπιστώνει την ύπαρξη ελαφρυντικών περιστάσεων, όπως:

— όταν η εμπλεκόμενη επιχείρηση αποδεικνύει ότι έπαυσε την παράβαση αμέσως μετά την πρώτη παρέμβαση της Επιτροπής. Αυτό δεν θα εφαρμόζεται στις μυστικές συμφωνίες ή πρακτικές (ιδίως στην περίπτωση καρτέλ)·

— όταν η επιχείρηση αποδεικνύει ότι η παράβαση διαπράχθηκε από αμέλεια·

— όταν η επιχείρηση αποδεικνύει ότι η συμμετοχή της στην παράβαση είναι ιδιαίτερα περιορισμένη και, κατά συνέπεια ότι, κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία συμμετείχε στην παράνομη συμφωνία, απείχε κατ' ουσία από την εφαρμογή αυτής, ακολουθώντας ανταγωνιστική συμπεριφορά στην αγορά· το γεγονός ότι μια επιχείρηση συμμετείχε σε παράβαση για μικρότερη διάρκεια από τις λοιπές επιχειρήσεις δεν θα θεωρείται ελαφρυντική περίσταση, καθώς η περίσταση αυτή ήδη θα έχει ληφθεί υπόψη κατά τον καθορισμό του βασικού ποσού·

— όταν η εμπλεκόμενη επιχείρηση συνεργάστηκε αποτελεσματικά με την Επιτροπή, πέραν του πεδίου εφαρμογής της Ανακοίνωσης περί Επιείκειας και πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών της να συνεργαστεί·

— όταν η αντιανταγωνιστική συμπεριφορά επετράπη ή ενθαρρύνθηκε από τις δημόσιες αρχές ή με νομοθετικά μέτρα. […]»

Το ιστορικό της διαφοράς και η επίδικη απόφαση

12 Το ιστορικό της διαφοράς εκτίθεται στις σκέψεις 1 έως 28 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης και μπορεί να συνοψισθεί ως εξής.

13 Η Roca Sanitario είναι η μητρική εταιρία ομίλου εταιριών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των ειδών υγιεινής (στο εξής: όμιλος Roca). Κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών που στοιχειοθετούν τη διαπιστωθείσα παράβαση, η Roca Sanitario κατείχε το σύνολο του κεφαλαίου της Roca, η οποία είχε ως κύρια δραστηριότητα τη διανομή κεραμικών μπάνιου και βρυσών μπάνιου στη γαλλική αγορά. Στις 29 Οκτωβρίου 1999, η Roca Sanitario εξαγόρασε τον όμιλο επικεφαλής του οποίου ήταν η Keramik Holding AG (στο εξής: όμιλος Laufen), ελβετική εταιρία η οποία κατείχε μεταξύ άλλων το σύνολο του κεφαλαίου της Laufen Austria AG. Κατά τον χρόνο των περιστατικών που στοιχειοθετούν τη διαπιστωθείσα παράβαση, η Laufen Austria κατασκεύαζε κεραμικά μπάνιου, τα οποία έφεραν τα δικά της σήματα και τα οποία εμπορευόταν μαζί με προϊόντα των ανταγωνιστών της. Πραγματοποιούσε τις πωλήσεις της στην Αυστρία και σε μικρότερο βαθμό στη Γερμανία.

14 Στις 15 Ιουλίου 2004, η Masco Corp. και οι θυγατρικές της, στις οποίες καταλέγεται η Hansgrohe AG, που κατασκευάζει βρύσες μπάνιου, και η Hüppe GmbH, που κατασκευάζει ντουζιέρες, ενημέρωσαν την Επιτροπή σχετικά με την ύπαρξη σύμπραξης στον κλάδο των ειδών υγιεινής και ζήτησαν να μην τους επιβληθεί πρόστιμο, δυνάμει της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή και τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (καρτέλ) (ΕΕ 2002, C 45, σ. 3, στο εξής: ανακοίνωση περί συνεργασίας του 2002), ή, τουλάχιστον, να τους επιβληθεί μειωμένο πρόστιμο.

15 Στις 9 και 10 Νοεμβρίου 2004, η Επιτροπή πραγματοποίησε αιφνίδιους ελέγχους στις εγκαταστάσεις διαφόρων εταιριών και εθνικών επαγγελματικών ενώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ειδών υγιεινής. Μετά την αποστολή, μεταξύ 15ης Νοεμβρίου 2005 και 16ης Μαΐου 2006, αιτήσεων παροχής πληροφοριών στις εν λόγω εταιρίες και ενώσεις, περιλαμβανομένων των Roca και Laufen Austria, η Επιτροπή εξέδωσε στις 26 Μαρτίου 2007 ανακοίνωση αιτιάσεων. Η ανακοίνωση αυτή κοινοποιήθηκε και στην αναιρεσείουσα.

16 Στις 17 Ιανουαρίου 2006, η Roca ζήτησε εξ ονόματός της και εξ ονόματος του ομίλου Laufen, καθόσον είχε αναλάβει τις δραστηριότητες του ομίλου αυτού στη Γαλλία, απαλλαγή από το πρόστιμο βάσει της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή και τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων ή, επικουρικώς, μείωση του προστίμου που επρόκειτο να της επιβληθεί.

17 Μετά από ακρόαση που διενεργήθηκε από τις 12 έως τις 14 Νοεμβρίου 2007, την αποστολή στις 9 Ιουλίου 2009 έκθεσης των πραγματικών περιστατικών και την αποστολή συμπληρωματικών αιτήσεων παροχής πληροφοριών μεταξύ άλλων και στην αναιρεσείουσα, η Επιτροπή εξέδωσε στις 23 Ιουνίου 2010 την επίδικη απόφαση, με την οποία διαπίστωσε παράβαση του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, της 2ας Μαΐου 1992 (ΕΕ 1994, L 1, σ. 3), στον κλάδο των ειδών υγιεινής. Η παράβαση αυτή, στην οποία μετείχαν 17 επιχειρήσεις, καλύπτει διάφορες χρονικές περιόδους από τις 16 Οκτωβρίου 1992 έως τις 9 Νοεμβρίου 2004 και έλαβε τη μορφή πλέγματος αντίθετων προς τον ανταγωνισμό συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στο έδαφος του Βελγίου, της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, των Κάτω Χωρών και της Αυστρίας. Τα προϊόντα τα οποία αφορά η σύμπραξη είναι τα είδη υγιεινής που εμπίπτουν σε μία από τις τρεις ακόλουθες υποκατηγορίες προϊόντων, ήτοι βρύσες μπάνιου, ντουζιέρες και εξαρτήματά τους, και κεραμικά μπάνιου (στο εξής: οι τρεις υποκατηγορίες προϊόντων).

18 Η Επιτροπή διαπίστωσε, επίσης, την ύπαρξη εθνικών επαγγελματικών ενώσεων των οποίων τα μέλη δραστηριοποιούνταν και στις τρεις υποκατηγορίες προϊόντων, τις οποίες ονόμασε «συντονιστικά όργανα», εθνικών επαγγελματικών ενώσεων των οποίων τα μέλη δραστηριοποιούνταν σε τουλάχιστον δύο από τις τρεις αυτές υποκατηγορίες προϊόντων, τις οποίες ονόμασε «ενώσεις για περισσότερα προϊόντα», καθώς και ενώσεων με εξειδικευμένο αντικείμενο, των οποίων τα μέλη δραστηριοποιούνταν σε μία μόνον από τις τρεις υποκατηγορίες προϊόντων. Τέλος, διαπίστωσε ότι υπήρχε μια κεντρική ομάδα επιχειρήσεων που μετείχαν στη σύμπραξη σε πλείονα κράτη μέλη και στο πλαίσιο συντονιστικών οργάνων και ενώσεων για περισσότερα προϊόντα.

19 Όσον αφορά τη συμμετοχή του ομίλου Roca στη διαπιστωθείσα παράβαση, η Επιτροπή εκτίμησε ότι ο όμιλος είχε λάβει γνώση της παράβασης όσον αφορά τις τρεις υποκατηγορίες προϊόντων. Ωστόσο, όσον αφορά τη γεωγραφική έκταση της σύμπραξης, η Επιτροπή εκτίμησε ότι ο όμιλος Roca δεν γνώριζε το σύνολο της σύμπραξης, αλλά ότι γνώριζε μόνο τις συμπαιγνιακές ενέργειες στη Γαλλία και στην Αυστρία.

20 Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή διαπίστωσε, με το άρθρο 1, παράγραφος 3, της επίδικης απόφασης, ότι η Roca Sanitario και οι δύο θυγατρικές της, Roca και Laufen Austria, παρέβησαν το άρθρο 101 ΣΛΕΕ, παράγραφος 1 και το άρθρο 53 της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, της 2ας Μαΐου 1992, μετέχοντας σε διαρκή συμφωνία ή σε εναρμονισμένες πρακτικές στον κλάδο των ειδών υγιεινής στη Γαλλία και στην Αυστρία.

21 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 4, της επίδικης απόφασης, η Επιτροπή επέβαλε στη Roca Sanitario πρόστιμο 17 700 000 ευρώ, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τη Laufen Austria, και 6 700 000 ευρώ, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τη Roca. Επέβαλε, ακόμη, στη Laufen Austria πρόστιμο 14 300 000 ευρώ για τη συμμετοχή της στην παράβαση κατά το διάστημα πριν από την απόκτηση του ομίλου Laufen από τη Roca Sanitario.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

22 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 8 Σεπτεμβρίου 2010, η Roca Sanitario άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της επίδικης απόφασης ως προς αυτήν και, επικουρικώς, τη μείωση του προστίμου που της επιβλήθηκε.

23 Προς στήριξη του αιτήματος περί μερικής ακύρωσης της επίδικης απόφασης, η Roca Sanitario προέβαλε έξι λόγους ακύρωσης. Ο πρώτος, ο δεύτερος και ο πέμπτος λόγος αφορούσαν τον καταλογισμό στη Roca Sanitario ευθύνης για τις ενέργειες της Roca και της Laufen Austria. Ο τρίτος λόγος ακύρωσης αφορούσε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας. Ο τέταρτος λόγος αφορούσε τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου που επιβλήθηκε, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, στην αναιρεσείουσα και στη Laufen Austria. Ο έκτος λόγος αφορούσε την εκτίμηση, εκ μέρους της Επιτροπής, της σοβαρότητας της παράβασης.

24 Στο πλαίσιο του επικουρικού αιτήματος για μείωση του προστίμου, η Roca Sanitario επικαλέστηκε την ήσσονα σημασία της συμμετοχής της στην παράβαση που της καταλογίστηκε, σε σχέση με τη συμμετοχή των λοιπών εμπλεκόμενων, καθώς και την ενδεχόμενη μείωση του προστίμου που επιβλήθηκε στη Roca και στη Laufen Austria με την άσκηση προσφυγής από αυτές.

25 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο, ασκώντας την πλήρη δικαιοδοσία του, μείωσε το ποσό του προστίμου που επιβλήθηκε στην αναιρεσείουσα αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τη Roca σε 6 298 000 ευρώ, ούτως ώστε να τύχει και η αναιρεσείουσα της μείωσης του προστίμου που χορηγήθηκε στη Roca. Κατά τα λοιπά, απέρριψε την προσφυγή.

Αιτήματα των διαδίκων

26 Η Roca Sanitario ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναιρέσει εν μέρει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση,

— να μειώσει το ποσό του προστίμου που της επιβλήθηκε,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

27 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναίρεσης και

— να καταδικάσει τη Roca Sanitario στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αίτησης αναίρεσης

28 Προς στήριξη της αίτησης αναίρεσης, η αναιρεσείουσα προβάλλει δύο λόγους. Με τον πρώτο αναιρετικό λόγο προβάλλεται ότι ο χαρακτηρισμός ενός εκ των λόγων που είχαν προβληθεί πρωτοδίκως ως «εκπρόθεσμου» είναι νομικά εσφαλμένος. Με τον δεύτερο λόγο προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε τις αρχές της εξατομίκευσης της ποινής και της προσωποπαγούς ευθύνης, της αναλογικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ενώ παρέβη και την υποχρέωση αιτιολόγησης, καθώς απέρριψε το αίτημα μείωσης του βασικού ποσού του καταλογισθέντος στην αναιρεσείουσα προστίμου.

Επί του πρώτου αναιρετικού λόγου

Επιχειρήματα των διαδίκων

29 Με τον πρώτο αναιρετικό λόγο, η Roca Sanitario προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι, με τις σκέψεις 44 και 45 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, απέρριψε ως απαράδεκτο το επιχείρημα ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη της, κατά την εφαρμογή του κριτηρίου άσκησης αποφασιστικής επιρροής από τη Roca Sanitario επί της Laufen Austria, εσφαλμένη ημερομηνία κτήσης από τη Roca Sanitario του συνόλου σχεδόν των μετοχών της Keramik Holding. Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς τα εκτιθέμενα στην επίδικη απόφαση, η απόκτηση αυτή πραγματοποιήθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 1999.

30 Κατά την αναιρεσείουσα, το Γενικό Δικαστήριο χαρακτήρισε εσφαλμένως το επιχείρημα αυτό ως εκπρόθεσμο, με το σκεπτικό ότι προβλήθηκε με το υπόμνημα απάντησης. Συγκεκριμένα, το εν λόγω επιχείρημα έπρεπε να θεωρηθεί ανάπτυξη λόγου ακύρωσης προβληθέντος με την προσφυγή. Σε κάθε περίπτωση, το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να επισημαίνει αυτεπαγγέλτως τυχόν εσφαλμένη εκτίμηση

των πραγματικών περιστατικών σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και να προβαίνει σε ανάλογη μείωση του προστίμου, ειδάλλως θίγεται το δικαίωμα σε αποτελεσματική ένδικη προστασία, το οποίο κατοχυρώνεται με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παραβιάζεται η αρχή της αναλογικότητας, στην οποία στηρίζεται το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003.

31 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

32 Υπενθυμίζεται ότι στον δικαστή της Ευρωπαϊκής Ένωσης απόκειται να προβαίνει στον έλεγχο της νομιμότητας που εμπίπτει στην αρμοδιότητά του βάσει των στοιχείων που προσκομίζει ο προσφεύγων προς στήριξη των λόγων που προβάλλει. Στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού, ο δικαστής δεν μπορεί να στηρίζεται στο περιθώριο εκτίμησης που διαθέτει η Επιτροπή ούτε όσον αφορά την επιλογή των στοιχείων που λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή των κριτηρίων τα οποία προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές ούτε όσον αφορά την αξιολόγηση των στοιχείων αυτών, προκειμένου να μη διενεργήσει εμπεριστατωμένο έλεγχο τόσο των νομικών όσο και των πραγματικών ζητημάτων (απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2011, Χαλκόρ κατά Επιτροπής, C-386/10 P, EU:C:2011:815, σκέψη 62).

33 Ο έλεγχος νομιμότητας συμπληρώνεται από την πλήρη δικαιοδοσία που αναγνωρίζεται από το άρθρο 31 του κανονισμού 1/2003, σύμφωνα με το άρθρο 261 ΣΛΕΕ. Η εν λόγω πλήρης δικαιοδοσία παρέχει στον δικαστή την εξουσία, πέραν του απλού ελέγχου νομιμότητας της κύρωσης, να υποκαθιστά την Επιτροπή προβαίνοντας στη δική του εκτίμηση και, κατά συνέπεια, να εξαλείφει, να μειώνει ή να αυξάνει το πρόστιμο ή τη χρηματική ποινή που επιβλήθηκαν (απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2011, Χαλκόρ κατά Επιτροπής, C-386/10 P, EU:C:2011:815, σκέψη 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

34 Πρέπει ωστόσο να υπογραμμισθεί ότι η άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας δεν ισοδυναμεί προς αυτεπάγγελτο έλεγχο, όπως επίσης πρέπει να υπομνησθεί ότι η διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης διεξάγεται κατ' αντιμωλίαν. Με την εξαίρεση των λόγων δημόσιας τάξης τους οποίους ο δικαστής οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως, όπως είναι η απουσία αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφασης, απόκειται στον προσφεύγοντα να επικαλεστεί λόγους ακύρωσης της απόφασης αυτής και να προσκομίσει τα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη των λόγων αυτών (απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2011, Χαλκόρ κατά Επιτροπής, C-386/10 P, EU:C:2011:815, σκέψη 64).

35 Κατά το άρθρο 48, παράγραφος 2 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ως ίσχυε όταν εκδόθηκε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία. Ισχυρισμός ή επιχείρημα που δεν αποτελεί ανάπτυξη ισχυρισμού που προβλήθηκε προηγουμένως, άμεσα ή έμμεσα, με το εισαγωγικό δικόγραφο και συνδέεται στενά με τον λόγο αυτόν θεωρείται νέος ισχυρισμός (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 12ης Νοεμβρίου 2009, SGL Carbon κατά Επιτροπής, C-564/08 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2009:703, σκέψεις 20 έως 34, και της 16ης Δεκεμβρίου 2010, AceaElectrabel Produzione κατά Επιτροπής, C-480/09 P, EU:C:2010:787, σκέψη 111).

36 Εν προκειμένω, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, με τη σκέψη 44 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι «η αιτίαση ότι η προσφεύγουσα απέκτησε το σύνολο του εταιρικού κεφαλαίου της Laufen Austria στις 6 Ιουνίου 2000 προβλήθηκε για πρώτη φορά με το υπόμνημα απάντησης» και κατόπιν, με τη σκέψη 45, επισήμανε ότι «η προσφεύγουσα ρητώς ανέφερε, με την προσφυγή, ότι είχε αποκτήσει το 100 % του εταιρικού κεφαλαίου της Keramik Holding στις 29 Οκτωβρίου 1999», καταλήγοντας ότι «[είναι], συνεπώς, εσφαλμένη η θέση της προσφεύγουσας ότι η αιτίαση αυτή αποτελεί ανάπτυξη των λόγων που προβάλλονται με την προσφυγή».

37 Συνεπώς, δεδομένης της σημασίας που έχει η ημερομηνία κτήσης του εταιρικού κεφαλαίου της Keramik Holding από την αναιρεσείουσα για τον υπολογισμό του βασικού ποσού του προστίμου που επιβλήθηκε στη Roca Sanitario, η συγκεκριμένη αιτίαση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί ανάπτυξη ισχυρισμού προβληθέντος με το εισαγωγικό δικόγραφο, αλλά ότι αποτελεί νέο ισχυρισμό.

38 Δεν απόκειται, άλλωστε, στο Γενικό Δικαστήριο να θεραπεύσει τα σφάλματα στα οποία έχει υποπέσει ένας από τους διάδικους κατά την έκθεση των περιστατικών που ενδεχομένως στηρίζουν τους προβαλλόμενους λόγους ακύρωσης της επίδικης απόφασης.

39 Επομένως, ο πρώτος αναιρετικός λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του δεύτερου αναιρετικού λόγου

Επιχειρήματα των διαδίκων

40 Με τον δεύτερο αναιρετικό λόγο, η Roca Sanitario προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι παραβίασε, ιδίως με τις σκέψεις 157 έως 188, 201 και 202 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τις αρχές της εξατομίκευσης της ποινής και της προσωποπαγούς ευθύνης, της αναλογικότητας, της ίσης μεταχείρισης και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης, καθώς, ενώ διαπίστωσε ότι η καταλογιζόμενη στη Roca συμμετοχή στην παράβαση ήταν ήσσονος σημασίας σε σχέση με τη συμμετοχή των λοιπών εμπλεκόμενων στη σύμπραξη, εντούτοις δεν τροποποίησε τον σχετικό με τη σοβαρότητα της παράβασης συντελεστή, κατά την έννοια των σημείων 20 έως 23 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006 (στο εξής: συντελεστής σοβαρότητας της παράβασης) και τον επιπρόσθετο συντελεστή που προβλέπεται στο σημείο 25 των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών (στο εξής: συντελεστής επιπρόσθετου ποσού) και δεν μείωσε το βασικό ποσό του προστίμου, όπως θα επέβαλλε η ως άνω διαπίστωσή του.

41 Η Roca Sanitario υποστηρίζει, πρώτον, ότι οι σκέψεις 157 έως 188 εμπεριέχουν νομικό σφάλμα, καθώς δεν ελήφθη καθόλου υπόψη, κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου, ότι η καταλογιζόμενη σε αυτήν συμμετοχή στην παράβαση ήταν ήσσονος σημασίας σε σχέση με τη συμμετοχή των λοιπών εμπλεκόμενων επιχειρήσεων. Συναφώς, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχει καμία διαφοροποίηση, πέραν της σχετιζόμενης με το γεωγραφικό εύρος της συμμετοχής στην παράβαση, μεταξύ της σοβαρότητας της συμπεριφοράς των θυγατρικών της και της σοβαρότητας της συμπεριφοράς των επιχειρήσεων που αποτελούσαν τον «σκληρό πυρήνα» των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων, ανάλογα με τη φύση των αντίστοιχων συμπεριφορών, καθώς και ανάλογα με τον αριθμό των καλυπτόμενων από την παράβαση υποκατηγοριών προϊόντων. Κατά την αρχή της απαγόρευσης των δυσμενών διακρίσεων, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να εφαρμόσει ως προς τη Roca χαμηλότερους συντελεστές σοβαρότητας της παράβασης και επιπρόσθετου ποσού σε σχέση με εκείνους που εφάρμοσε για τις προαναφερθείσες επιχειρήσεις, μειώνοντας το επιβληθέν σε αυτή πρόστιμο, όπως θα ήταν αναμενόμενο βάσει της διαπίστωσης στην οποία κατέληξε με τις σκέψεις 169, 186 και 187 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

42 Δεύτερον, οι λόγοι που παρατίθενται στις σκέψεις 168 και 187 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης είναι αντίθετοι στη νομολογία σχετικά με την κλιμάκωση των προστίμων και προσδίδουν, εσφαλμένως, προβάδισμα στην αρχή της αναλογικότητας σε βάρος της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

43 Τρίτον, η ήσσων σημασία της συμμετοχής στην παράβαση για την οποία καταλογίζεται ευθύνη στη Roca Sanitario έπρεπε να ληφθεί υπόψη ως ελαφρυντική περίσταση κατά την έννοια του σημείου 29, τρίτη περίπτωση, των κατευθυντήριων γραμμών του 2006. Ωστόσο, με τις σκέψεις 171 έως 177 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο, στηριζόμενο σε υπέρμετρα περιοριστική και εσφαλμένη ερμηνεία της διάταξης αυτής, απέκλεισε τη μείωση του προστίμου για τον λόγο αυτόν.

44 Τέταρτον, το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και δεν τήρησε την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει, διότι, ενώ με τη σκέψη 185 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης επικαλείται τα σημεία 21 έως 23 των κατευθυντήριων γραμμών, εντούτοις δεν έλαβε υπόψη του ότι η συμμετοχή στην παράβαση για την οποία καταλογίζεται ευθύνη στη Roca Sanitario ήταν ήσσονος σημασίας σε σχέση με τη συμμετοχή των λοιπών εμπλεκόμενων και έκρινε ότι η Επιτροπή ενήργησε σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

45 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα αυτά. Επιπλέον, χαρακτηρίζει μεν ορθή την απόρριψη από το Γενικό Δικαστήριο των επιχειρημάτων της αναιρεσείουσας σχετικά με παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της αναλογικότητας, αλλά θεωρεί ανακριβή την παραδοχή του Γενικού Δικαστηρίου ότι οι συντελεστές σοβαρότητας της παράβασης και επιπρόσθετου ποσού που εφαρμόστηκαν ως προς την αναιρεσείουσα, η οποία μετέσχε μόνο στο γαλλικό και στο αυστριακό σκέλος της παράβασης, έπρεπε να είναι διαφορετικοί από αυτούς που εφαρμόστηκαν για τους λοιπούς εμπλεκόμενους οι οποίοι μετείχαν στην επίμαχη σύμπραξη σε έξι κράτη μέλη και στις τρεις υποκατηγορίες προϊόντων. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να αντικαταστήσει ορισμένα σημεία του σκεπτικού της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

46 Υπενθυμίζεται, καταρχάς, ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να ελέγχει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή εκτίμησε σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τη σοβαρότητα των παράνομων συμπεριφορών. Στο πλαίσιο της αίτησης αναίρεσης, σκοπός του ελέγχου του Δικαστηρίου είναι να εξεταστεί, αφενός, εάν και κατά πόσον το Γενικό Δικαστήριο έλαβε υπόψη, κατά τρόπο νομικώς ορθό, όλους τους ουσιώδεις παράγοντες για να εκτιμήσει τη σημασία συγκεκριμένης συμπεριφοράς υπό το φως του άρθρου 101 ΣΛΕΕ και του άρθρου 23 του κανονισμού 1/2003 και, αφετέρου, να εξακριβωθεί εάν το Γενικό Δικαστήριο απάντησε επαρκώς κατά νόμον στο σύνολο των επιχειρημάτων που προέβαλε ο αναιρεσείων όσον αφορά την ακύρωση ή τη μείωση του προστίμου (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 17 Δεκεμβρίου 1998, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, C-185/95 P, EU:C:1998:608, σκέψη 128, της 28ης Ιουνίου 2005, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, EU:C:2005:408, σκέψη 244, καθώς και της 5ης Δεκεμβρίου 2013, Solvay Solexis κατά Επιτροπής, C-449/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:802, σκέψη 74).

47 Κατά το μέτρο που, με τον δεύτερο αναιρετικό λόγο, η Roca Sanitario προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι, τόσο κατά την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας της επίδικης απόφασης με τις σκέψεις 157 έως 179 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης όσο και κατά την άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας του για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου με τις σκέψεις 185 έως 188 της απόφασης αυτής, δεν έλαβε υπόψη του το γεγονός ότι η συμμετοχή της αναιρεσείουσας στην παράβαση για την οποία της καταλογίζεται ευθύνη ήταν ήσσονος σημασίας σε σχέση με τη συμμετοχή των επιχειρήσεων που αποτελούσαν τον «σκληρό πυρήνα» της σύμπραξης, τονίζεται ότι δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο, όταν αποφαίνεται επί νομικών ζητημάτων κατ' αναίρεση, να υποκαθιστά για λόγους επιείκειας το Γενικό Δικαστήριο αποφαινόμενο, στο πλαίσιο της άσκησης της πλήρους δικαιοδοσίας του, επί του ύψους των προστίμων που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις λόγω παράβασης κανόνων του δικαίου της Ένωσης (αποφάσεις της 28ης Ιουνίου 2005, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, EU:C:2005:408, σκέψη 245, καθώς και της 11ης Ιουλίου 2013, Gosselin Group κατά Επιτροπής, C-429/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:463, σκέψη 87).

48 Περαιτέρω, υπενθυμίζεται, επίσης, ότι, για τον καθορισμό του ύψους των προστίμων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η διάρκεια της παράβασης και όλα τα στοιχεία που μπορούν να επηρεάσουν την εκτίμηση της σοβαρότητάς της (αποφάσεις της 28ης Ιουνίου 2005, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά

Επιτροπής, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, EU:C:2005:408, σκέψη 240, καθώς και της 11ης Ιουλίου 2013, Team Relocations κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-444/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:464, σκέψη 98).

49 Μεταξύ των στοιχείων που μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά την εκτίμηση της σοβαρότητας των παραβάσεων περιλαμβάνονται η συμπεριφορά εκάστης επιχείρησης, ο ρόλος της στη σύσταση της σύμπραξης, το κέρδος που αποκόμισε από τις πρακτικές αυτές, το μέγεθός της και η αξία των οικείων εμπορευμάτων, καθώς και ο κίνδυνος που αντιπροσωπεύουν παραβάσεις της μορφής αυτής για τους σκοπούς της Ένωσης (αποφάσεις της 28ης Ιουνίου 2005, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, EU:C:2005:408, σκέψη 242, καθώς και της 11ης Ιουλίου 2013, Team Relocations κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-444/11 P, μη δημοσιευθείσα EU:C:2013:464, σκέψη 100).

50 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τη σκέψη 155 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, δεν αμφισβητείται ότι στη Roca Sanitario, ως μητρική εταιρία κατέχουσα το σύνολο του κεφαλαίου της Laufen Austria, πρέπει να καταλογιστεί ευθύνη για τις ενέργειες της θυγατρικής της, οι οποίες συνίσταντο στον συντονισμό των μελλοντικών αυξήσεων των τιμών, ότι, περαιτέρω, η Roca Sanitario γνώριζε, λόγω της συμμετοχής της Laufen Austria στις συναντήσεις της Arbeitskreis Sanitärindustrie, το καθ' ύλην εύρος της διαπιστωθείσας παράβασης, η οποία κάλυπτε τις τρεις υποκατηγορίες προϊόντων, πράγμα που η αναιρεσείουσα δεν αμφισβήτησε με την προσφυγή της, και, τέλος, ότι η παράβαση αυτή κάλυπτε όλη την Αυστρία.

51 Το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε ότι η Επιτροπή μπορούσε βασίμως να κρίνει, σύμφωνα με τα σημεία 21 έως 23 και 25 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006, ότι οι συντελεστές σοβαρότητας της παράβασης και επιπρόσθετου ποσού ύψους 15 % ήταν οι ενδεδειγμένοι.

52 Συναφώς, η Roca Sanitario προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν έλαβε υπόψη του το γεγονός ότι οι Laufen Austria και Roca δεν ανήκαν στον «σκληρό πυρήνα» της σύμπραξης, καθώς δεν είχαν συμβάλει στη σύστασή της και στη διατήρησή της.

53 Ωστόσο, ακόμη και αν τούτο θεωρηθεί αποδεδειγμένο, δεν σημαίνει εν πάση περιπτώσει ότι το Γενικό Δικαστήριο έπρεπε να θεωρήσει μη ενδεδειγμένους ή υπερβολικά υψηλούς τους συντελεστές σοβαρότητας της παράβασης και επιπρόσθετου ποσού ύψους 15 %, διότι το ποσοστό αυτό δικαιολογείται από τη φύση και μόνο της επίμαχης παράβασης, ήτοι τον συντονισμό των αυξήσεων των τιμών Συγκεκριμένα, μια τέτοια παράβαση συγκαταλέγεται στους πλέον σοβαρούς περιορισμούς του ανταγωνισμού κατά την έννοια των σημείων 23 και 25 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006, ο δε συντελεστής 15 % είναι ο χαμηλότερος στην κλίμακα των κυρώσεων που προβλέπεται για τέτοιες παραβάσεις στις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 2013, Ziegler κατά Επιτροπής, C-439/11 P, EU:C:2013:513, σκέψεις 124 και 125, καθώς και της 11ης Ιουλίου 2013, Team Relocations κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-444/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:464, σκέψη 125).

54 Επομένως, ορθώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο, με τις σκέψεις 169 και 185 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι η Επιτροπή δεν παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας, επειδή καθόρισε τους συντελεστές σοβαρότητας της παράβασης και επιπρόσθετου ποσού σε 15 %, παρά το γεγονός ότι η συμμετοχή της αναιρεσείουσας στην επίμαχη παράβαση περιορίζεται γεωγραφικά στην αυστριακή και στη γαλλική επικράτεια.

55 Κατά το μέτρο που η Roca Sanitario προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι, ενώ διαπίστωσε ότι η συμμετοχή στην παράβαση για την οποία της καταλογίζεται ευθύνη ήταν ήσσονος σημασίας σε σχέση με τη συμμετοχή των λοιπών εμπλεκομένων, καθόρισε ως προς αυτήν τους εν λόγω συντελεστές, παραβιάζοντας έτσι την αρχή της ίσης μεταχείρισης, διαπιστώνεται ότι, όπως κατ' ουσίαν υποστηρίζει η Επιτροπή, είναι νομικά εσφαλμένη η αιτιολογία που παρατίθεται στις σκέψεις 168 και 169, καθώς και 186 και 187 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, κατά την οποία, αφενός, η παράβαση που

καλύπτει έξι κράτη μέλη και τρεις υποκατηγορίες προϊόντων πρέπει να θεωρείται σοβαρότερη από την παράβαση η οποία, όπως η επίδικη, έχει διαπραχθεί σε ένα μόνο κράτος μέλος και, αφετέρου, στις επιχειρήσεις που μετείχαν στην πρώτη παράβαση έπρεπε, εξ αυτού του λόγου και μόνο, να επιβληθεί πρόστιμο υπολογιζόμενο με υψηλότερους συντελεστές σοβαρότητας της παράβασης και επιπρόσθετου ποσού σε σχέση με εκείνους που ορίστηκαν για την αναιρεσείουσα.

56 Συγκεκριμένα, όσον αφορά τον καθορισμό των συντελεστών σοβαρότητας της παράβασης και επιπρόσθετου ποσού, από τα σημεία 22 και 25 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006 προκύπτει ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ορισμένοι παράγοντες, ειδικότερα δε εκείνοι που παρατίθενται στο σημείο 22. Το γεωγραφικό εύρος της παράβασης μπορεί μεν να ληφθεί υπόψη για την εκτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης και για τον καθορισμό, εν συνεχεία, του ύψους του προστίμου, πλην όμως το γεγονός ότι μια παράβαση έχει μεγαλύτερο γεωγραφικό εύρος από άλλη δεν σημαίνει οπωσδήποτε, αυτό και μόνο, ότι η πρώτη παράβαση, εξεταζόμενη συνολικά και με κριτήριο τη φύση της, πρέπει να χαρακτηριστεί ως σοβαρότερη σε σχέση με τη δεύτερη, ώστε να δικαιολογείται ο καθορισμός υψηλότερων συντελεστών σοβαρότητας της παράβασης και επιπρόσθετου ποσού σε σχέση με εκείνους που καθορίστηκαν για τον υπολογισμό του προστίμου που επιβλήθηκε για τη δεύτερη παράβαση (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Ιουλίου 2014, Telefónica και Telefónica de España κατά Επιτροπής, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, σκέψη 178).

57 Τούτων δοθέντων, υπενθυμίζεται ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, την οποία καθιερώνουν τα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η εν λόγω αρχή επιτάσσει να μην επιφυλάσσεται σε όμοιες καταστάσεις διαφορετική μεταχείριση ούτε σε διαφορετικές καταστάσεις όμοια μεταχείριση, εκτός αν η εν λόγω διαφοροποίηση δικαιολογείται αντικειμενικώς (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2014, Guardian Industries και Guardian Europe κατά Επιτροπής, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, σκέψη 51).

58 Το Γενικό Δικαστήριο επιβάλλεται να τηρεί την αρχή αυτή, όχι μόνο στο πλαίσιο της εκ μέρους του άσκησης του ελέγχου νομιμότητας της απόφασης της Επιτροπής περί επιβολής προστίμων, αλλά και κατά την άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας του. Πράγματι, η άσκηση της εν λόγω δικαιοδοσίας δεν μπορεί να οδηγεί σε διακρίσεις μεταξύ των επιχειρήσεων που έχουν μετάσχει σε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική αντίθετη στο άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, κατά τον καθορισμό του ύψους των επιβαλλομένων εις βάρος τους προστίμων (βλ., συναφώς, απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, Επιτροπή κατά Parker Hannifin Manufacturing και Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, σκέψη 77).

59 Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, η συνεκτίμηση βάσει της ίδιας αρχής, κατά τον προσδιορισμό της σοβαρότητας της παράβασης, των διαφορών μεταξύ των επιχειρήσεων που έχουν μετάσχει στην ίδια σύμπραξη, ιδίως των διαφορών ως προς το γεωγραφικό εύρος της συμμετοχής τους σε αυτήν, δεν χωρεί υποχρεωτικά κατά τον καθορισμό των συντελεστών σοβαρότητας της παράβασης και επιπρόσθετου ποσού, αλλά και σε μεταγενέστερο στάδιο του υπολογισμού του προστίμου, όπως είναι η προσαρμογή του βασικού ποσού λόγω ελαφρυντικών ή επιβαρυντικών περιστάσεων, σύμφωνα με τα σημεία 28 και 29 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006 (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 2013, Gosselin Group κατά Επιτροπής, C-429/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:463, σκέψεις 96 έως 100, και της 11ης Ιουλίου 2013, Team Relocations κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-444/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:464, σκέψεις 104 και 105).

60 Όπως επισήμανε η Επιτροπή, οι διαφορές αυτές μπορούν επίσης να αποτυπωθούν στην αξία των πωλήσεων που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του βασικού ποσού του προστίμου, καθώς η αξία αυτή εμφαίνει, για κάθε μετέχουσα επιχείρηση, πόσο σημαντική ήταν η συμμετοχή της στην παράβαση, σύμφωνα με το σημείο 13 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006, κατά το οποίο ως σημείο αφετηρίας για τον υπολογισμό των προστίμων μπορεί να ληφθεί ένα ποσό που αποτυπώνει

την οικονομική σημασία της παράβασης και τη βαρύτητα της συμμετοχής της επιχείρησης σε αυτή (βλ., συναφώς, απόφαση της 11ης Ιουλίου 2013, Team Relocations κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-444/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:464, σκέψη 76).

61 Κατά συνέπεια, εφόσον δεν αμφισβητείται ότι το βασικό ποσό του επιβληθέντος στην αναιρεσείουσα προστίμου καθορίστηκε βάσει της αξίας των πωλήσεων της Laufen Austria στην Αυστρία και της Roca στη Γαλλία, το Γενικό Δικαστήριο δεν παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχείρισης, καθορίζοντας, με τις σκέψεις 168 και 169, καθώς και 186 και 187 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τους συντελεστές σοβαρότητας της παράβασης και επιπρόσθετου ποσού στο 15 % της αξίας αυτής.

62 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει μεν ότι η αιτιολογία που παραθέτει το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 168 και 169, καθώς και 186 και 187 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης είναι νομικά εσφαλμένη, ωστόσο υπενθυμίζεται ότι, αν το σκεπτικό απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου ενέχει παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, αλλά το διατακτικό της απόφασης είναι ορθό για άλλους νομικούς λόγους, η παραβίαση αυτή δεν συνεπάγεται αναίρεση της εν λόγω απόφασης και χωρεί αντικατάσταση του σκεπτικού (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 9ης Ιουνίου 1992, Lestelle κατά Επιτροπής, C-30/91 P, EU:C:1992:252, σκέψη 28, καθώς και της 9ης Σεπτεμβρίου 2008, FIAMM κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-120/06 P και C-121/06 P, EU:C:2008:476, σκέψη 187 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

63 Πάντως, όπως προκύπτει από τους λόγους που παρατίθενται στις σκέψεις 56 έως 61 της παρούσας απόφασης, με τους οποίους πρέπει να αντικατασταθούν αυτοί που παραθέτει το Γενικό Δικαστήριο, τούτο συμβαίνει εν προκειμένω.

64 Συνεπώς, είναι απορριπτέος ο δεύτερος αναιρετικός λόγος, με τον οποίο προσάπτονται στο Γενικό Δικαστήριο νομικά σφάλματα και, ιδίως, παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης, επειδή το Γενικό Δικαστήριο, μη εφαρμόζοντας ως προς την αναιρεσείουσα χαμηλότερους συντελεστές σοβαρότητας της παράβασης και επιπρόσθετου ποσού σε σχέση με τις επιχειρήσεις που είχαν σημαντικότερη συμμετοχή στην παράβαση, δεν έλαβε υπόψη ότι η συμμετοχή της αναιρεσείουσας στην παράβαση για την οποία της καταλογίστηκε ευθύνη ήταν ήσσονος σημασίας.

65 Όσον αφορά την αιτίαση ότι το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει και την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, διαπιστώνοντας με τη σκέψη 185 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ότι η Επιτροπή δεν ενήργησε σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, επισημαίνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέθεσε μια γενική περιγραφή της μεθόδου υπολογισμού του προστίμου στις σκέψεις 148 και 149 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, καθώς και του τρόπου εφαρμογής της από την Επιτροπή στην υπό κρίση υπόθεση στις σκέψεις 150 έως 152 της εν λόγω απόφασης.

66 Επομένως, η αιτίαση αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

67 Όσον αφορά, τέλος, την αιτίαση κατά την οποία το Γενικό Δικαστήριο δεν έλαβε υπόψη του ως ελαφρυντική περίσταση, κατά την έννοια του σημείου 29, τρίτη περίπτωση, των κατευθυντήριων γραμμών του 2006, ότι η συμμετοχή της αναιρεσείουσας στην παράβαση ήταν ήσσονος σημασίας σε σχέση με τη συμμετοχή των λοιπών εμπλεκομένων, διαπιστώνεται ότι η Roca Sanitario προέβαλε απλώς ότι η συμμετοχή της Roca και της Laufen Austria στη διαπιστωθείσα παράβαση ήταν περιορισμένη.

68 Ωστόσο, κατά το σημείο 29 των κατευθυντήριων γραμμών του 2006, για να τύχει μείωσης του προστίμου λόγω ελαφρυντικών περιστάσεων, η αναιρεσείουσα έπρεπε να αποδείξει ότι πράγματι έπαυσε την εφαρμογή των επίμαχων αθέμιτων συμφωνιών, υιοθετώντας συμπεριφορά σύμφωνη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού στην αγορά, πράγμα που, όπως διαπίστωσε το Γενικό Δικαστήριο με τη σκέψη 177 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, η αναιρεσείουσα δεν απέδειξε.

69 Εν πάση περιπτώσει, μια τέτοια εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων δεν μπορεί να αμφισβητηθεί κατ' αναίρεση, εκτός εάν συντρέχει περίπτωση παραμόρφωσης των στοιχείων αυτών, πράγμα που δεν προβάλλεται εν προκειμένω (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 13ης Ιανουαρίου 2011, Media-Saturn-Holding κατά ΓΕΕΑ, C-92/10 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:15, σκέψη 27, της 10ης Ιουλίου 2014, Ελλάδα κατά Επιτροπής, C-391/13 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2014:2061, σκέψεις 28 και 29, καθώς και της 20ής Ιανουαρίου 2016, Toshiba Corporation κατά Επιτροπής, C-373/14 P, EU:C:2016:26, σκέψη 40).

70 Συνεπώς, η αιτίαση σχετικά με την εξέταση από το Γενικό Δικαστήριο των ελαφρυντικών περιστάσεων κατά την έννοια του σημείου 29, τρίτη περίπτωση, των κατευθυντήριων γραμμών του 2006 είναι απορριπτέα.

71 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθεί ο δεύτερος αναιρετικός λόγος και, συνεπώς, η αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

72 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναίρεσης απορρίπτεται ως αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων.

73 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου του 184, παράγραφος 1, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα έξοδα της αναιρετικής διαδικασίας, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναίρεσης.

2) Καταδικάζει τη Roca Sanitario SA στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)